

Kunskapssökare på den elektroniska motorvägen

Det är hisnande perspektiv som informationsteknologin idag erbjuder inom utbildningssektorn. Hur skall man förhålla sig till den här tekniken? Är det bäst att långsamt invänta tills den största ibern lagt sig och tro att intresset för datorer och satelliter så småningom går över. Den revolution inom undervisningen som många utstakade då språklaboratorierna, radion och TV:n gjorde sitt genombrott uteblev också! Eller är det idag fråga om något mer än undervisningsteknologi?

För några veckor sedan hade jag den stora förmånen att delta i en studieresa till ett antal universitet och andra utbildningsinstitutioner i USA för att bekanta mig med kontinuerlig utbildning (continuing education) i amerikansk tappning. Det var en verkligt lärorik resa! En av våra föreläsare var prof Dennis Gooler, expert på datorkommunikation och för tillfället forskare vid Northern Illinois University. Det behövs kanske inte påpekas att han förutspådde en revolution - som egentligen redan har börjat! Det mesta han beskrev är känt bland informationsexperten och framsynta utbildningsplanerare men det tål att funderas på många gånger. Nedan några plock ur hans tankegångar kryddade med personliga reflektioner.

Den nya teknologin är mera än teknik. Den innebär enligt experterna ett helt nytt sätt att arbeta och att lära sig. Den stora förändringen ligger i tillgången på information. Där tidigare läraren eller boken bestämde över den information som delgavs studenterna kan studenterna idag själva bestämma om informationsflödet genom att gå in i olika typer av nationella och internationella informationskällor. Det talas om "the electronic high-way", där det gäller att orientera sig bland informationskällor som video, elektronisk kommunikation, databaser, virtuella verkligheter mm i allt mer sofistikerade former. I ett samhälle där varje medborgare medverkar i ett elektroniskt nätverk kan man bara ana sig till vad detta innebär för mänsklig interaktion - och för lärandet. Och detta är inte science fiction utan verkligheten bakom några musklickningar.

Det är förståeligt om en och annan chef för lokala och nationella radio- och TV-bolag sliter sig i håret inför datorernas långt integrerade och interaktiva program med kvalitativt högtstående ljud- och bildåtergivning eller satelliternas möjligheter att förse oss TV-tittare med hundratals programkanaler. Ingen har längre monopol på informationen eller dess användning.

Alla förändringar som kräver av oss nya förhållningssätt väcker motstånd och till och med ångest. Hur skall vi klara av all information som öses över oss? Hur skall vi hitta någon mening i informationsflödet? Hur hittar vi överhuvudtaget de källor som är viktiga? Om vi vill köra in på den elektroniska motorvägen behöver vi antagligen både ett nytt körkort och en ny bil. Den viktigaste frågan blir då kanske Vem kommer att få tillgång till informationskanalerna? De redan resursstarka? Vem kommer att bygga infrastrukturen; motorvägarna och tafikmärkena? Vem har kontrollen över vad som bjuds ut? Det finns många obesvarade frågor. För oss inom utbildningssektorn är den närmaste frågan vad betyder den här utvecklingen för vår syn på utbildning och lärande, för vår uppfattning om utbildningsinstitutioner, lärare och bibliotek. Det finns en hel del små försök att fördjupa kännedomen om informationsteknologins möjligheter inom utbildningen. Den diskussionen är värd att fortsätta om inte för något annat så för att veta var vi står.

Skön sommar!

Margita Vainio